SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

No. 249. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, DECEMBER 30, 1987 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 30-го ГРУДНЯ 1987 Ч. 249. РІК XCIV.

В УВУ відбулася наукова конференція

Мюнхен, Західня Німеччина. — В суботу, 12-го грудня ц.р., відбулася тут в авдиторії Українського Вільного Університету наукова конференція, влаштована спільно УВУ і Українським Історичним Товариством (Осередок у Мюнхені — Голова проф. Теодор Мацьків). В першій частині доповіді були виголошені українською мовою, а в другій — німецькою.

Д-р Олекса Вінтоняк у своїй доповіді на тему, „Влада і адміністрація гетьманської держави", обговорив — з деякими важними і цікавими зауваженнями — формування і діяльність органів державної влади, з її адміністративними відділами і бюрами, в гетьманській державі. Відмітив постійний зріст впливів і втручення московських урядовців.

В своїй доповіді про „Зборівський договір (1649) з аспекту міжнародного права того часу", проф. Т. Цюцюра ствердив, що після Київської Руси і Галицько-Волинського князівства українська державність заникла, але українські „політеї" (політично-організовані громади) місцевого або обласного типу далі існували. Новою „політеєю" такого типу була козацька організація в межах польської держави. В 1648 році вона почала боротьбу за її вищий статус, у складі польської держави, а то й поза нею. Міжнародний договір — це юридично-оформлений голос народу. Як перший український міжнародний договір модерного часу, Зборівський договір був важним етапом у боротьбі за політичну емансипацію української „політеї", одним кроком вперед до повної державности. Зате Переяславський договір України з московською державою 1654 року, був „двома кроками назад", якщо брати до уваги його постійне нівечення московським контрагентом.

Проф. Мацьків у доповіді „Леґенда і правда про Мазепу", дуже авторитетно їх відмежував і інтересно розповів про різні аспекти діяльности гетьмана.

Особливо цікаві були доповіді д-ра Ернста Людеманна, директора філії Центру політичної освіти на Баден-Вюртенберґ, „Деякі критичні завваги до назви Русь-Росія", і д-ра Андрія де Вінценца, професора університету в Ґеттінґен, про „Західньоевропейські впливи на християнізацію України". Обі доповіді належаль до тематики 1000-ліття християнізації України, яка колись звалася Київською Руссю.

Плянують святкувати хрищення в Москві

Торонто. (ХД). — „Торонто Стар" з 28-го листопада ц.р., п.з. „Українське Тисячоліття" подає: „Совєтська амбасада в Оттаві проголосила програму святкувань для відзначення тисячолітніх роковин введення християнства в Русі-Україні (в оригіналі: Russ-Ukraine) за володіння князя Володимира. Святкування почнуться 5-го червня наступного року Богослужінням в патріяршому храмі Водохрищі в Москві. Між 6-им і 9-им червня відбудеться генеральний собор Російської Православної Церкви.

Офіційний роковинний церемонiял відбудеться в церкві Воскресіння при монастирі св. Даниїла. Після того почнуться численні інші відзначення, в тому три міжнародні конференції теологів та поява новим виданням Біблії, п'ятитомної історії Російської Православної Церкви та іншої релігійної літератури.

Совєтське пресове повідомлення закінчується ствердженням, що „всі ці роковинні події будуть просякнуті бажанням сприяти мирові. Сподіване численне прибуття закордонних гостей, які репрезентуватимуть різні релігії, дасть знамениту нагоду конструктивному обмінові думками і вирпацюванню спільної програми дії".

На закінчення цього пресового повідомлення совєтської амбасади в Оттаві „Торонто Стар" подає, що аґенство Ассошіейтед Пресс повідомило з Риму, що духовний провідник українців-католиків Кардинал Іван Любачівський закликає до примирення з Російською Православною Церквою і заявляє свою мрію поїхати наступного роду до своєї батьківщини, щоб відсвяткувати Тисячоліття Християнства.

Це совєтське пресове повідомлення і звернення Кардинала І. М. Любачівського „Торонто Стар" закінчує власним коментарем: „Совєтський диктатор Йосиф Сталін силою приневолив Українську Католицьку Церкву в 1946 році включитися в Російську Православну Церкву. Українські церковні кола твердять, що в Україні діє сильна підпільна Церква. Кестон колодж, інститут з осідком у Великій Британії, який досліджує свободу релігії в цілому світі, обраховує скількість католиків в Україні на три мільйони.

Передаватимуть Богослужбу по радіо

Парма, Огайо. — Українська православна катедра св. Володимира в Пармі, Огайо повідомляє громадянство околиці Клівленду, що у четвер, 7-го січня 1988 року, день Різдва Христового за Юліянським календарем, о год. 10:30 ранку надаватиметься по радіо Служба Божа безпосередньо з церкви через радіостанцію WABQ-AM 1540.

Ця програма призначена в основному для старших і хворих людей, які не можуть самі прийти до церкви, щоб і вони мали можливість вислухати Різдвяну Богослужбу. Відправляють Службу Божу о. протопресвітер Степан Ганкевич і о. Іван Наконечний. Співатиме церковний хор під дириґентурою Олега Махлая. О год. 10-ій ранку хор колядує в церкві.

ТУСМ плянує молитовну демонстрацію

Ню Йорк. — Тут у вівторок, 12-го січня 1988 року о год. 7-ій вечора Товариство Української Студіюючої Молоді влаштовує День Солідарности з українськими політичними в'язнями. З цієї нагоди заплянованo демонстрацію-молитву зі свічками перед будинком совєтської місії до Об'єднаних Націй при 67 Схід 67 вулиця і Третя авеню.

За точнішими даними слід телефонувати до Петра Матіяшека (201) 942-7946 або до Юрія Прятки (212) 982-3626.

В Індії „пропав" совєтський вчений

Ню Делі, Індія. — Кореспондент газети „Ню Йорк Таймс" Сенджой Газаріка інформує з Ню Делі, що там „пропав" молодий совєтський вчений Олександер Бабій і поліційні речники заявили, що вони не виключають можливости його втечі до кортоїсь із західніх амбасад, або що він був захоплений в полон афганськими борцями за свободу.

„Існує велике підозріння втечі, — заявив представник поліції, — але працівники державної служби безпеки на всякий випадок перевіряють цю справу, беручи до уваги можливість схоплення його афганськими муджагедінами". Поліція однак немає жадних інформацій для підтвердження одного чи другого здогаду.

Це вже другий випадок на протязі двох років втечі совєтських громадян, переважно вчених, які вибирають волю якраз в Індії. Першим в 1985 році був Ігор Ґежа, дипломат в совєтській амбасаді, який не повернувся з проходу в парк, але за кілька днів вирину у З'єднаних Стейтах Америки, як політичний еміґрант, де він отримав азиль. Американський дипломат заявив тоді, що він допоміг йому у втечі на бажання втікача. Газети при тому пригадують, що в 1967 році Свєтлана Алілуєва, дочка Йосифа Сталіна, залишилася в Індії, попросивши азилю в американській амбасаді.

У випадку О. Бабія представник амбасади ЗСА заявив, що йому нічого не відомо у справі совєтського вченого, в кожному разі він не має жадних інформацій про його втечу, але завважив, що представники амбасади познайомлені із спекуляціями втечі до ЗСА.

Совєтська амбасада в першу чергу поставила вимогу до індійського уряду, щоб він, зглядно його поліційні органи, допомогли відшукати „пропавшого", але представник амбасади признався, що він не має жадних інформацій, щоб підтримати одне чи друге підозріння. При тому він заявив, що Індію відвідує кожного року приблизно 16,000 совєтських громадян і тому таку масу туристів є дуже тяжко контролювати.

Випадок трапився під час візити до Індії великої совєтської військової делеґації, очолюваної маршалом Серґеєм Ф. Ахромеєвим, головою штабу совєтських збройних сил. В інформації не сказано однак, чи О. Бабій був у складі цієї делеґації. Ахромеєв веде в Ню Делі переговори про збільшення військової співпраці і торгівлі зброєю між обидвома країнами. Індія є мабуть найбільшим ринком збуту зброї для СССР і тому кремлівські лідери трактують її, як першорядного партнера.

У Москві і Ленінґраді розігнано антивоєнних демонстрантів

Москва. — Тут були заарештовані чотири члени групи довір'я, які намагалися вийти на демонстрацію проти окупації Афганістану Совєтським Союзом.

Не менш як 100 міліціонерів і аґентів КҐБ чекали на демонстрантів біля станції підземки „Арбатська". Пацифісти і не робили таємниці, що збираються вийти на демонстрацію 26-го грудня, напередодні восьмої річниці початку окупації совєтських військ в Афганістан. Вони заздалегідь повідомили міські власті, що плянують провести демонстрацію в суботу о 3-ій годині по полудні біля будинку генерального штабу. Власті заборонили демонстрацію. Однак члени групи довір'я не відмовилися від свого наміру і повідомили західніх репортерів про місце проведення демонстрації і про те, що будуть їхати до станції підземки „Арбатська".

Як тільки вони вийшли на вулицю на них зразу ж накинулися міліціонери і каґебісти. Сотні людей з жахом і здивуванням спостерігали, як чотирьох пацифістів били і заштовхували в міліційне авто. Один демонстрант встиг підняти над головою транспарант „За мир на землі і в Афганістані". Міліціонери і каґебісти тут же збили його з ніг. „Ти порушуєш громадський парядок!" — кричав йому старшина міліції.

Молода жінка, що вийшла разом з цим демонстрантом з підземки, встигла підняти транспарант зі словами „Революцію не можна принести на штиках". „Чому ти порушуєш громадський порядок?" — кричав на неї міліціонер. „Це ж слова Леніна. Так

(Закінчення на стор. 4)

ІНТЕРВ'Ю З Ю. ШЕВЕЛЬОВИМ

Отава, Онт. — У зв'язку з мистецькою виставкою п. н. „Світ В. Курилика", яка проходитиме тут до 3-го січня, цього дня радіопрограма Сі-Бі-Сі передасть інтерв'ю з проф. Юрієм Шевельовим від год. 12-ої до 2-ої по полудні на хвилях FM 94.1 і повторить його у вечірніх годинах між 8-ою і 10-ою на хвилях AM 740.

Щедра рука УНСоюзу

Головний директор УНСоюзу на Канаду мгр І. Геврик передає чеки Д. Климків та Т. Яцкову.

(Фото: Віра Ке)

На 28-ій крайовій конференції ОУК у Вінніпеґу, яка відбулася в жовтні цього року, мгр Іван Геврик, головний директор Українського Народного Союзу на Канаду, передав щерді чеки для ЦУ ОУК на руки голови Джозефіни Климків і для КУ МУНО на руки голови Тараса Яцкова.

„ПРАВДА" ПОГРОЖУЄ ПРАВОЗАХИСНИКАМ

Москва. — Совєтська газета „Правда" надрукувала передову статтю, в якій попереджує, так звані, „неформальні" об'єднання від порушення законів і розповсюдження „антисовєтських поглядів".

Газета пише, що „зростання громадської активности повинно розглядатися як позитивний фактор, однак групи, що закликають до створення опозиційних партій і незалежних професійних спілок, які пропагують сіонізм, антисемітизм або націоналізм, повинні бути рішучо осуджені".

„Діяльність цих груп, — пише 'Правда', — має іноді явно незаконний характер. Без дозволу властей вони організовують демонстрації і навіть безпорядки. Вони нелегально друкують і розповсюджують літературу антисоціялістичного спрямування. Деякі коли на Заході бачать в діяльності неформальних груп ознаку того, що Совєтський Союз рухається в напрямі плюралізму західнього зразка. Нашим курсом, однак, залишається не 'озахіднювання', але розширення і поглиблення соціялістичної демократії".

Стаття у „Правді" є не першою атакою на діяльність неформальних груп, однак виступ органу Центрального Комітету партії дає можливість зробити здогад про прямі директиви місцевим властям посилити тиск на правозахисні організації.

Створена Центральним Комітетом КПСС комісія зайнята тепер виробленням офіційного становища партії і уряду щодо неформальних об'єднань, кількість яких, якщо вірити „Правді" уже перевищила 30.000. Ця цифра включає в себе також добровільні спортові клюби та інші неполітичні формуванння.

Найбільш різких нападів досі зазнавали „Група довір'я" та організація „Демократія і гуманізм". Газета „Красная Звезда", наприклад, обвинуватила ці групи у „пропаґанді пацифістських настроїв".

„Правда" не назвала ні одну групу конкретно, однак у статті говориться про „демагогів", які під прапором патріотизму проповідують шовіністичні, антисемітські ідеї, стараючись переписати нашу історію з позицій буржуазного націоналізму".

У СВІТІ

БІЛЬШІСТЬ ІЗРАЇЛЬСЬКОГО населення підтримують діяльність свого уряду і схвалюють поліційні і військові акції проти арабських демонстрантів у смузі Ґази і на західньому березі ріки Йордан, окупованих арабських земель у війні в 1967 році. Як відомо, міністерство оборони, за апробатою бюра прем'єр-міністра Іцака Шаміра, наказало перевести широкі арешти серед палестинців. Понад 2,000 арабів перебувають під військовою вартою і їм грозить суд, а навіть видалення з Ізраїля за антидержавні дії. Йорданія, Савдійська Арабія і Сирія були одні з перших, які запротестували проти тактики „видворення" арабів з їхніх земель. Очевидно, ізраїльтяни й деякі жидівські організації в світі схвалюють тактику „видворення", яка, до речі, походить від екстремного жидівського активіста, тепер посла парляменту, рабіна Меіра Кагане, який, будучи в Ню Йорку, очолював Жидівську оборонну лігу. 800 демонстрантів почали судити.

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР Великобританії Марґарет Тачер дала інтерв'ю кореспондентові жидівської газети, яку видають жидівські організації на території тієї країни. Тачер закликає читачів „Джуїш Кронікел", а також ізраїльську спільноту, в першу чергу уряд і арабів, сісти за стіл переговорів і полагодити ті справи між собою, які, на її думку, вже давно повинні були бути полагоджені. Останні великі демонстрації на окупованих Ізраїлем землях вказують на потребу необхідности переговорів. Важливим є не вдаватися до збройних сутичок, бо чергова війна на Близькому Сході може бути фатальною для всього світу.

ЛІВІЙСЬКЕ ПРЕСОВЕ агенство ДЖАНА повідомило, що недавно закінчилася візита заступника міністра оборони СССР в тій країні і головного командира військ північно-східньої округи совєтського генерала Івана Третяка, який, як відомо, перебрав цей пост від ген. М. Колдунова після екциденту з молодим німецьким летуном Матіясом Рустом, який преземлив свого спортового літака типу „Сессна" на Червоній площі в Москві. Покищо не відомо, яка була місія Третяка в Лівії. Прощаючись з лівійськими старшинами він заявив, що подібні візити скріплюють взаїмну совєтсько-лівійську дружбу, особливо коли візита відбувається в рамцях заприязнених країн.

АҐЕНСТВО АССОШІЄЙТЕД Пресс повідомило, що п'ять чехо-словацьких громадян, переїхавши великим тяґаровим автомобілем канадсько-американський кордон біля Ніяґара Фолс, подорожували з невиясненою місією по багатьох стейтах ЗСА. Їх в першу чергу цікавили ці стейти у яких є розположені летунські, або морські військові бази. Покликуючись на інформацію телекомпанії Ен-Бі-Сі, згадане агенство далі інформує, що „туристи" прибули до Канади на покладі совєтського торговельного корабля. Коли кореспонденти АП звернулись з цією справою до ФБІ за виясненням, вони не отримали докладного пояснення. Їм тільки було сказано, що від першого дня перебування підозрілих „туристів" на території ЗСА, за ними слідкували службовці ФБІ. „ми знали про їхню присутність, але вони поводились так обережно, що їх годі було пееловити на гарячому", — заявив представик ФБІ у Вашінгтоні.

ПРЕДСТАВНИК ФІНЛЯНДСЬКОЇ кораблеьної компанії заявив, що компанія отримала замовлення на будову двох підводних човнів для Совєтського Союзу, які плавають на більшій як звичайно глибині. Човни будуть здубовані за совєтськими плянами і вони можуть плавати шість тисяч метрів під поверхнею води. Американська і французька воєнні фльоти також мають у свойому розпоряджені подібного типу човни, але засяг їхньої глибини не перевищує 4,000 метрів.

ПАПА ІВАН ПАВЛО II прийняв на спеціяльний авдієнції велику групу своїх земляків поляків напередодні Різдва Христового і тим самим продовжив кожнорічну традицію зустрічі із священиками і вірними з його батьківщини Польщі. При тій нагоді Папа Римський закликав поляків на батьківщині не мріяти тільки про виїзд за кордон і поліпшення матеріяльного стану. На його думку Польща потребує фахових сил в усіх ділянках життя. Він пригадав полякам, що їхні земляки в минулому, особливо під німецькою окупацією, жили і діяли у значно трудніших обставинах і витрамали до кінця, змагаючись по-геройськи обмеженими ресурсами за свою екзистенцію і свободу батьківщини.

На процесі І. Дем'янюка

МЕТОДА П. СМИТ НІЧОГО НЕ ДОКАЗУЄ

Єрусалим, Ізраїль (АНЧЕЙН, тел.). — У понеділок, 28-го грудня ц.р., оборонець Івана Дем'янюка Павло Чумак, опитуючи антрополога прокуратури Патришу Смит, встановив, що метода, яку вона вживала у порівнянні знімок І. Дем'янюка, нічого не доказує. Більш того, П. Чумак встановив, що П. Смит зумисно промовчала дві неґативні опінії про її методу — від д-ра Доналдє Ортнера, антрополога Смитсонського інституту у Вашінґтоні, і від Федерального Бюра Інвестиґацій (ФБІ).

Як виявилось, д-р Ортнер в особистому листі до П. Смит і в рапорті з 14-го січня 1987 року, пояснив їй, що зроблений нею фотомонтаж із знімок І. Дем'янюка не встановлює позитивно, що це його знімка на мнимій виказці з 1942 року. Щоб впевнитись у своїй аналізі д-р Ортнер звернувся до спеціялістів ФБІ, які в писемному рапорті з 12-го січня 1987 року прийшли до такого самого заключення. Копію цього рапорту долучив д-р Ортнер до свого листа і своєї опінії.

П. Смит, яка фактично виступала тепер як свідок оборони, боронилась тим, що вона післала до Вашінґтону свої перші фотомонтажі, які ще не були удосконалені, що могло заважити на опініях д-ра Ортнера і ФБІ.

У спробі боронити П. Смит і її раніші свідчення судля Цві Таль заквестіонував кваліфікації фотоекспертів з ФБІ, але адвокат Чумак подав ряд прикладів з довголітньої праці ФБІ у ідентифікуванні знімок, документів тощо.

У кінцевій аналізі, оборона, на підставі рапортів д-ра Ортнера і ФБІ, підтримала тезу антрополога д-ра Яссера Ісчана, що метода П. Смит нічого не доказала, тобто не зуміла зробити позитивної ідентифікації знімки на мнимій виказці.

В СССР опублікують біографію Й. Сталіна

Москва. Згідно з інформаціями агентства Ассошіейтед Пресс і акредитованих в СССР кореспондентів в наступному році мала б появитися друком біографія колишнього диктатора Йосифа Сталіна, який сидів на кремлівському троні і залізною рукою керував комуно-московською імперією 29 років, знищивши в цьому часі мільйони невинних людей.

Про видання цієї біографії пише докладніше в московській „Літературной Газєте" генерал-полковник Д. Волкогонов, заступник керівника головного політичного управління совєтської армії і член редакційної колеґії журналу „Знамя", який надрукував в цьому році цілий ряд колись заборонених статтей про зловживання владою Й. Сталіна які раніше не могли появитися з огляду на стислу цензуру. Як виглядає з його статті він працює тепер власне над біографією Сталіна.

Свого часу в різних країнах світу було опубліковано кількадесять книг, присвячених біографії совєтського диктатора, але в Совєтському Союзі вони були забороненою літературою і тому совєтський читач не мав змоги з ними познайомитись.

У своїй статті у згаданій „Літературной Ґазєте" Д. Волкогонов стисло придержується оцінки діяльности Сталіна, яку дав у своїй довгій промові, виголошеній з нагоди 70-річчя Жовтневої революції, генеральний секретар ЦК КПСС Михаїл Горбачов 2-го листопада. Совєтський теперішній керівник обвинуватив Й. Сталіна у тому, що він здійснив цілий ряд, часто незрозумілих і шкідливих навіть для компартії злочинів, але він був далекий від того, щоб засудити Сталіна за бестіянські злочини, особливо за винищування на протязі майже трьох декад культурних діячів, високих функціонерів компартії, які могли б бути для нього конкурентами, старшин Червоної армії, свідому верству інтеліґенції з-поміж поневолених народів, селянську верству в Україні під час процесу колективізації й індустріялізації країни тощо. Навпаки теперішній диктатор хвалив Сталіна за індустріялізацію, завдяки якій „совєтський народ" розбив наступ німецьких фашистів на „країну рад".

Волкогонов, як виглядає, виключно сконцентрував свою увагу на злочинах Сталіна і не зачіпає інших диктаторів. Кажуть, що його батько також став жертвою сталінського режиму в 1937 році. Автор говорить, що він мав змогу переглянути досі ніде не опубліковані матеріяли з часів сталінського панування, а також розмовляти з людьми, які пам'ятають ще ті страшні часи. Наприклад, в 1937 році Й. Сталін вимагав від своїх підвладних інформувати його кожного дня скільки осіб було заарештовано, скільки розстріляно вивезено, засуджено за „шпигунство" і „диверсію". „Диктатор скоро привик дивитися на совєтське суспільство, як на людський акваріюм, з яким він може зробити все, що захоче", говориться у статті Волкогонова.

„Літературная Газета" інформує, що автор працюватиме над біографією в наступному році, але коли і чи взагалі вона появиться у стататі не згадується ні словом.

В АМЕРИЦІ

У БОСТОНІ, МАССАЧУССЕТСЬКИЙ комітет акції проти АІДС, у своїй кампанії публічної облсуги, ужив картину відомого американського мистця Нормана Роквелла „Фектс оф лайф" для поширення інформацій як запобігати розповсюдженню хвороби АІДС. Екзекутивний директор комітету Леррі Кеслер заявив, що картину Роквелла було вибрано якраз тому, що він у своїй творчості зображував вартости американського родинного життя.

УРЯД ПРЕЗИДЕНТА Роналда Реґена робить заходи щоб не ліквідувати місії Палестинської Визвольної Організації (ПЛО) до Об'єднаних Націй, помимо того, що новий закон вимагає того, — кажуть офіційні речники. Президент Реґен підписав законпроєкт, що дозволяє Державному департаментові витратити за два роки для своїх потреб 8.3 біл. дол. не зважаючи на те, що в тому законі були включені різні додатки, на які він не погоджувався, між ними й справа ПЛО. Президент Реґен уважає, що ця справа торкається закордонної політики і тому, підписуючи цей законпроєкт, мав на думці 90 днів поки це увійде офіційно в життя щоби знайти спосіб відкинення цієї провізії.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00 UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Тринадцять кандидатів і їх програма

Була вже мова на цьому місці, що у 1988 році дві події будуть для Америки найважливішими: подорож президента Реґена до Москви для підписання нового договору про редукцію зброї і президентські вибори. Коли навіть прийняти, що подорож Реґена до Москви буде „успішною", себто він і Міхаїл Ґорбачов підпишуть новий договір, цим разом про редукцію на 50 відсотків ракет на далеку віддаль, то це знову матиме тільки психологічне і може трохи політичне значення, бо реальної ситуації в світі не змінить. Зате вибір нового президента, всіх 435 членів Палати Репрезентантів і частини сенаторів та губернаторів, матиме величезне значення і для внутрішніх відносин у ЗСА і для розвитку подій у широкому світі. Тому вже осінню 1987 року розпочались газетні міркування на тему оцих виборів і вони будуть продовжуватися аж до 8-го листопада 1988 року, до дня виборів, і після того до кінця цього року, коли Роналд Реґен закінчить другу каденцію свого урядування.

Виборча ситуація замрячена фактом, що зголосилось аж 13 кандидатів з амбіцією замешкати у Білому Домі: шість республіканців і сім демократів. Передвибори відбудуться у 16-ти стейтах, почавши від Ню Гемпширу. Впродовж дев'яти місяців триватимуть жнива демагогії. Факт існування аж 13-ох кандидатів затемнює сутні проблеми, бо кандидати обох партій будуть — як уже тепер видно — вести виборчу кампанію не під знаком розгляду сутніх проблем внутрішнього і міжнародного характеру, а дискредитуванням своїх однопартійних суперників. Це негарно і навіть трохи смішно, бо створить для всього закордону, головно для ворогів Америки, видовище із шкодою для цієї країни. Виборці і сторонні свідки будуть спантеличені, більшість бо кандидатів — це біла незаписана карта. Коли після Джиммі Картера кандидував Реґен, його плятформа була всім ясна: зменшити податки, збільшити видатки на оборону, зберегти вільну закордонну торгівлю на базі суперництва, проповідування моралі і патріотизму. Цього він тримався і це зробило його популярним. Так званий Іранський скандал, велетенський дефіцит торговельного балянсу, несподіваний спад валюти, „чорний понеділок" на нюйоркській біржі, неоправданий станом економіки, та вороже становище демократичної більшости в обох палатах Конґресу — підірвало популярність Реґена, але він до кінця свого урядування вірний згаданим принципам. Зате з-посеред шістьох республіканських кандидатів найвиразніше обличчя у двох найперших кандидатів — віцепрезидента Джорджа Буша і сенатора Роберта Дола: Кожний із них більш-менше продовжував би політику Реґена. Але навіть така поважна людина, як 4-зірковий генерал Александер Гейґ намагається вже підривати кандидатури своїх однопартійців, Буша і Дола.

З-посеред семи демократичних кандидатів відомо тільки, що Ґері Гарт — найлівіший ліберал, демагог, який за всю свою програму подає „нові ідеї", не конкретизуючи їх. Американці взагалі люблять зміни. Тому вірогідно до влади прийде демократ. По справедливості — навіть той називаний тепер глумливо „карлик" може виявитися добрим президентом. Таку несподіванку зробив Гаррі Трумен. Коли після смерти Ф.Д. Рузвелта Труман, як віцепрезидент, колишній власник крамниці з одягами, став президентом, його дружина Бесс заламала руки: „Мій Боже, та ж він на нічому не розуміється". Проте показалося, що Гаррі Трумен був одним із найкращих, найрішучіших президентів.

Але цей 1988 рік ще раз докаже, що „праведний закон Вашінґтона", Конституція ЗСА не добра у постановах щодо вибору президента країни. Вибори посередні, довгі, складні, коштують більйони, вносять недобру атмосферу. Але американці закохані у традиції — добрій чи злій — змінити ці точки Конституції щодо виборів новим додатком — річ невикональна. Треба наставитись на неприємності передвиборів і можливі несподіванки. Але казав український селянин: [illegible] цію".

З кінцем старого року кожний купець і підприємець робить балянс, щоб переконатися, чи він заробив, чи втратив. А коли переконається, що не виходить на своє, то мусить завести в своєму господарстві якісь зміни та в інший спосіб провадити підприємнство.

Іван Боднарук

НА ПОРОЗІ НОВОГО РОКУ

На порозі Нового року зробім і ми такий обрахунок! Подумаймо чи балянс старого року замикаємо із втратою чи зиском! А зробивши такий обрахунок, будемо знати, чи з Новим Роком маємо йти цією самою дорогою, що досі, чи маємо жити по-давньому, чи змінити свій спосіб життя. Так зробім усі, і то негайно, всі разом як народ, і кожен окремо, бо ніхто з нас не знає, чи дiжде другого Нового Року!

І ще один рік за нами, і знову рік нових надій, а може й турбот, перед нами. І знову стрічатимемо Новий Рік з надією, що може вкінці покращає наша доля і на землі знайдеться місце й для нашого бездержавного народу. Бо досі кожний Новий Рік приносив нам гірке розчарування та наново терпіння для нашого народу.

Сьогодні міжнародне положення, люті муки нашого народу по той бік залізної завіси й духові терпіння наших братів, що кинули Рідну Землю й пішли в світ на важку скитальщину шукати Волі й Правди для нашої поневоленої Батьківщини, спричинюють те, що ми не ждемо миру в Новому Році. Не ждемо його не тому, що його не хочемо, але тому, що знаємо, що мир неможливий так довго, як довго кривавий прапор агресора не впаде, а большевицька загроза для світу не буде знищена. Ми свідомі того, що як довго наш народ не буде хазяїном, у своїй хаті, то всякий мир, заключуваний державами, буде вогнем, що його прикриває зверху верства попелу. На око здається, немає вогню. Але хай тільки вітер подує і змете попіл, а вогонь бухне наново. Такий мир маємо й тепер. Щоправда, війни ще нема, але в народах тліє жар ненависти, жадоба помсти, приспані дикі інстинкти. І ми кожного дня сподіваємося, що якась незначна подія буде тим вітром, що роздмухає попіл і жар вибухне новим полум'ям.

Ми хочемо миру, але не сподіваємося його в найближчому році, бо бачимо, що світ вступив на неправильний шлях. Світ вірить у силу атомової бомби й не бачить, як розкладаються атоми людських душ гниллю матеріялізму, отруєю брехні, фальшивої і злочинної пропаґанди та ненависти, словом, світ не йде дорогою, яку йому вказав Христос. Світ забуває, що справжній і тривкий мир може дати тільки Христос. Народи обманюють себе, що вдасться їм той вогонь війни придушити всякими штуками мудрости та досягненнями техніки. Відбуваються раз-у-раз конференції і наради, але все те — то тільки попіл, яким на хвилину тільки можна вогонь присипати, але не можна його погасити. Щоб його погасити, треба народам завернути з дороги кривди до справедливости, з облуди до щирости і правди, з дороги ненависти до любови, словом, людське життя, так особисте й сімейне, як теж суспільне й державне, мусить бути побудоване на основах Христової релігії, мусить запанувати Царство Боже на землі і в міжнародних взаєминах. А Царство Боже може прийти тоді, коли для усіх народів на земній кулі буде один закон і одна правда, коли всі народи матимуть рівні права, а щезнуть агресори й загарбники з вовчими апетитами. Ми це знаємо, а це знання коштувало нас мільйони жертв і безмір терпіння. І тому, як довго політики й державні мужі будуватимуть світ не на основах християнської моралі, ми не повіримо їхнім заявам про миролюбство.

Сьогодні справи стоять так, що світ або стане на шлях Правди й відродиться, або загине в хаосі ненависти й помсти, в огні війни і знищення, у вибухах атомових бомб, у випарах трійливих газів, у пошестях азійської чуми й холери і вкінці в обіймах тотального розкладу.

З непохитною вірою у перемогу нашої Ідеї і Правди ми, українці, вступаємо в Новий Рік. Усюди, де рознесли нас вітри скитання, ми розпалимо вогонь правди й героїзму. Бо хоч ми серед народів світу найбільше втратили, то все ж найбільшу силу на світі, непереможну силу правди й світотворчу силу віри зберегли ми чистою, в крові і вогні загартованою. Наша перемога тільки тоді можлива, коли переможе правда. А справа України і справа Правди — це одна справа.

Вступаємо в Новий Рік повні надії, бо бачимо вже деякі познаки відродження людства. Спостерігаємо, що світ починає прозрівати й бачить як росте суцільна червона пляма крови й терору над земним ґльобом. Ми радіємо з того, що західній світ втратив ту віру в мир, яку ми втратили ще в 1920 році, коли війною і насильством забрано нам державу. Віримо, що вже недалеко той час, що будуть здійснені гасла так урочисто проголошені альянтами в час Другої світової хуртовини: „Ми відмовимося визнати кожний такий уряд, що є накинений будь-якій нації силою чужої держави. Бажаємо повернути суверенні права й самостійну владу народам, яким їх насильно відібрано".

Ще один Новий Рік зустрічаємо на руїнах наших сподівань. Але все ж таки балянс старого року не є для нас зовсім від'ємний, бо наш народ не складає зброї.

Через східній мур доходять до нас вістки, що говорять про когорти одчайдушних борців, які творять безприкладну в історії світу епопею жертв, геройства й перемог духа над матерією. На Рідних Землях відбувається не тільки запекла боротьба нечулих на муки і страх, але й величне народження нового українця. В димі пожеж погоріли не тільки наші прадіди хутори й оселі, але й наш душевний спокій, наше вузьке прагнення умовного добробуту, нехай і ціною більших чи менших компромісів щодо Божих і національних суворих вимог осягнено. Найстрашніша в

(Закінчення зі стор. 3)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Соня Мацук

Виставка Д. Савки в Оттаві

З ініціятиви Пластової Станиці в Оттаві 31-го жовтня і 1-го листопада ц. р., в залях Канадських державних архівів в Оттаві відбулася перша індивідуальна виставка олій Дарії Савки в Мотреалі. На виставці — мистець показала приблизно 50 давніх і найновіших своїх картин.

Виставку відкрив голова Пластової Станиці в Оттаві Борис Сірський. Відтак мгр Орест Павлів з Монтреалю виголосив на вернісажу слово про мисткиню. Нижче подаємо його слово із незначними скороченнями.

* * *

Мені незвичайно приємно поділитися із присутніми кількома словами про мисткиню Дарію Савку з приводу першої самостійної виставки її творчих малярських звершень. Ця приємність посилюється ще й тим фактором, що на протязі минулих 20-ти років нам приходилося частенько співпрацювати у підготові різних імпрез культурно-мистецького, чи суспільно-громадського характеру з Д. Савкою, і в тому — вона все була не тільки дуже допоміжною, але була правою і лівою рукою і головою, і всім тим, що треба було зорганізувати, зробити, намалювати, чи навіть змайструвати, не тільки голкою і ниткою, не тільки скальпелем, стилюсом і пензлем, але й молотком чи пилкою. (Все це ділялося на сором нам, чоловікам, що деколи дозволяли таким ніжним істотам-жінкам, як Д. Савка — в праці малощо не заступом-лопатою).

Одне слово — в результаті наших частих зустрічів і тісної співпраці — у мене виробився власний погляд на талант мистця, на її підхід до мистецької творчости і на саму творчість Дарії Савки. Деякими із цих спостережень я поділюся нині із авдиторією, що так численно прибула на цей вернісаж, на це свято багатства кольорів, гармонії і краси ліній, на свято ілюзорних ефектів і рефлексів багатобарвного сонця, що так гостро відбилися на оцих обрамлених полотнах. Дозвольте спершу на декілька помічень, мабуть, на маргінесі.

Ми не раз чуємо такі крилаті вислови: „Людина ренесансу", тобто — людина всесторонньо обдарована багатьма талантами, яка штовхає життя вперед. І нам часто здається, що такі люди жили лише десь, колись, у сірій давнині. А тим часом, вони живуть і діють і в наші дні — вони і сьогодні серед нас.

Дарія Савка — уродженка княжого города Льва, в глибоко патріотичній родині Тарновецьких (Я також два роки ходив бруками Львова, але, тоді ще наші дороги не перехрещувалися).

Вчилася вона у середній школі Сестер Василіянок у Львові на Длуґоша, у школі, що її заснував Митрополит А. Шептицький 1903 року і з якої вийшло багато патріоток і визначних діячок українського культурного, громадського і політичного життя.

Боже Провидіння обдаровує звичайно своїх вибранців не одним, а багатьма талантами. Тому припускаємо, що душа молоденької дівчини Дарії була сповнена музами. Це видно хоч би із того, що вона вчилася гри на скрипці у Музичному Інституті імени Лисенка, а також приватно, була теж однією із найкращих учениць у балетній школі Оксани Суховерської, а поряд із тим — самотужки — малювала, рисувала, оформлювала різні газетки, альбоми тощо.

Своє замилування і любов до скрипки і до музики взагалі — мисткиня передала своїй наймолодшій дочці Роксоляні, яка професійно ґрає тепер у симфонічній оркестрі у Віндзорі.

А для того, щоби розвинути свій талант у мистецтві балету — перед війною, під час і після війни — не було ні можливостей ні догідних обставин. Кажуть же: „Коли говорять гармати — тоді мовчать музи". Так було і з Дарією Савкою і з багатьма талантами з часів воєнної хуртовини.

Але — „наука в ліс не йде". І Д. Савка вже тут у Монтреалі неодноразово використовувала своє знання і свій талант для підготови хореографії різних танків і хороводів під час ставлення численних виставок українського дитячого і молодечого театру „Веселка", чи у постановці „Іфіґенії в Тавриді" Л. Українки та в інших багатьох інсценізаціях і подібних виступах молоді, або під час костюмових дитячих забав тощо.

Часто на весіллях, або на новорічних забавах, замість танцювати — ми з приємністю приглядалися з якою легкістю, ґраціозністю і шармом — мисткиня, не то, що танцює, але пливе по залі у вирі танкової музики, та ще й з добрим партнером.

Мабуть, не багатьом відомо і про те, що Дарія Савка займалася також скульптурою, точніше сказавши — різьбою, а ще точніше — різьбленням характерів своїх дітей. Вона виховала трьох соколів і одну вірлицю.

Щойно після того, як діти почали покидати рідне гніздо і почали засновувати свої власні гніздечка, — щойно після того, як відзвонили серпи і коси в полях і коли під осінь почали цвісти айстри, — щойно тоді багатоколірна муза з палітрою і пензлем в руках — знову застукала в двері серця нашої мисткині. І саме цей, новий, спонтанний творчий ріст Д. Савки, як образотворчого мистця — ми вже мали змогу спостерігати у Монтреалі, у мальовничому Ровдоні у Квебеку, ми бачили наслідки її ескапад у Кетскильські гори і в Гантер, до Риму і взагалі в Італію, у канадські Скелясті гори, в чарівні закутки Кве-

(Закінчення на стор. 4)

В історії кожного народу є дати особливої важливости. Для нас є такою липень 1687 року. Тоді то „у раді войско, которое на тот час било, настановило гетманом осаула войскового, Івана Мазепу, роду шляхетского, повіту Білоцерковского, старожитной шляхти украінской и у войску значной". (Літопис Самовидця).

Ірена Книш

ДО ЮВІЛЕЮ ВЕЛИКОГО ГЕТЬМАНА

I.

Доба гетьмана Мазепи ще досі не розяснена. Недостача джерел до історії України відчутна кожному зацікавленому. Мимохідь пригадаймо, як дошкульно відчувала їхній брак Леся Українка, даремно звертаючись до наших істориків — тому й така перевага в її творчості всесвітніх тем, античних, „екзотичних" сюжетів. І Марія Башкирцева гостро скаржилася в своєму „Дневнику" шукаючи коренів свого народу. Захоплена античним Римом хотіла найти загублені традиції своєї країни, але тодішні видання (Соловєв й ін.) їй того не давали. Наша бо історіографія не могла нормально розвиватися. То й не дивно, що Марія аж згодом відмічує із задоволенням історичні студії про Україну Мельхіора Воґюе, що був секретарем французької амбасади в Петербурзі. Цей літератор знав Україну, залюбки подорожував по ній, зачитувався літературою про неї. З історії козаччини найбільше приваблювала його постать гетьмана Івана Мазепи.

У студії „Мазепа — леґенда й історія" Воґюе назвав його „великим актором великої епохи". Це муж твердих бажань, пристрасних змагань, блискучий дипломат, досвідчений, расовий політик) за якого ґрою стежили европейські держави. А при тому стрункий красень, ґраціозний вершник з мечем, красномовний у диспутах і любовних пригодах, в якому закохувалися найкращі жінки до останніх років його життя.

Писання Воґюе назвала Марія Башкирцева надзвичайно вірними й глибокими. Аристократка походженням, уподобаннями вона завжди захоплено згадувала велич, ґраціозність, розмах, потугу минулих віків. Гетьман прославлений Вольтером, Байроном, Гюго, Пушкіном... не втратив величі у зіставленні поезії з історичними працями, його популярність не меркне: всякий школяр знає, що сам Мазепа восіблює Україну — велику країну, історичний, козацький народ. Козацьке лицарство вважалось нащадками княжих воїнів, а Мазепа спадкоємцем київських князів. Воґюе нав'язував до них, а ліриків і кобзарів називав степовими Гомерами. Подавав Костомарова, Банташ-Каменського, Соловєва, яких читав, окремо навів „разючий портрет у чорному світлі вченого теолога Теофана Прокоповича", який знав гетьмана близько: „В глибині душі Мазепа був так відданий полякам, що він ненавидів москалів; але цього ніхто не міг ніколи пізнати, бо при кожній нагоді вдавав абсолютну слухняність, щиру посвяту для Москви. Його проникливий ум обсервував діяльність людей, важив усі їхні слова та пробував збагнути їхні секретні інтенції. Стриманість і облудність посував до такого ступеня, що часто здавався не догадуватися всяких виявів двозначних натяків перед ним. Примінював щирість, безпосередність, невимушеність, щоб угадати чиїсь наміри, а найчастіше вдавався до випивки вдаючи сп'яніння, чим інтерльокутори, зогріті вином виявляли свої секрети..." Такі описи гетьманового лицемірства є пізнішого походження.

Один із найталановитіших українців у тому часі Теофан Прокопович став професором Київської Академії, визначним реформатором письменства, надхненним панеґіристом гетьмана Мазепи. Його новаторська п'єса „Володимир" про навернення київського князя на християнську віру — своїми деталями пов'язана з Києвом, була виставлена в Могилянсько-Мазепинській Академії в присутності гетьмана, „славного чину святого Андрея Апостола кавалера Йоана Мазепи, превеликого своєго ктитора" (1705 р.)

Пролог і заключний хор сповнені похвал „ясновельможному пану" покровителеві наук і Церкви, Іванові Мазепі. У дальшому пролог пояснює слухачам, що тут дім Володимира і Володимирові діти, роджені від нього св. Хрищенням. Це виявляється в першій мірі на ясновельможному гетьмані Мазепі — він бо дістав в управу спадщину Володимира, він дорівнює Володимирові господарністю на Україні, рівними йому перемогами, на Мазепі показує син обличчя Володимира як батьківське. Як великий наслідник Володимира, хай прийме Мазепа в привіт його відображення (портрет), хай побачить себе у Володимирі, хай придивиться собі на виставі як у дзеркалі, погляне на свою хоробрість, на свою славу, союз своєї любови з монашим серцем, свою любов справжньої добродійности та свою справжню ревність до Православної Церкви.

Закінчення буде.

Н. С-к

Л. М. КАҐАНОВИЧ — КРЕМЛІВСЬКИЙ ВОВК

II.

Лазар в Україні, зразу після підписання перемир'я з Українським Урядом, активізує большевицький рух — щоб створити новий світ, Лазар від початків був між тими, що створювали той новий світ.

У грудні 1917 року Лазар їде в Петроград. Тепер він не мусить іти пішки, не потребує фальшивих документів. Тепер і назавжди він — Лазар Мойсеєвич Каганович. Тут на III Всеросійському З'їзді його обрано до Всеросійського Виконавчого Комітету. У березні уряд виїжджає в Москву, 30-го серпня атентат на Леніна, а на другий день убито Урицького. Почалися арешти, розстріли.

Наприкінці 1918 року Лазар у Нижньому Новгороді, тут знову зустрічає Хрущова, свого брата Михайла і сестру Розу (батьки померли), яка мріє стати лікарем. Лазар допомагає їй переїхати в Москву, де вона й закінчує медичну школу. У 1922 року велика чистка партії, вичистили 5-ту частину членів. У цьому ж році у Леніна вилив крови в мозок. При владі — Троцький, Каменєв, Зінов'єв, а після смерти Леніна — Зінов'єв, Каменєв, Сталін, хоч Ленін остерігав, що „Сталін готує тільки приперчені страви". Вже в цьому році Лазар вибирає для Сталіна кандидатів на інструкторів партії, а пізніше він очолює відділ особистих справ, цей відділ тісно співпрацює з ОҐПУ. Лазар готував для Сталіна листи підозрілих осіб. Молотов — його безпосередній начальник. Молотов і Каганович — найближчі дорадники Сталіна.

Сталін очолює Комінтерн (Комуністичної партії Німеччини, Болгарії, Китаю). Троцький написав есей, у якому скритикував Комінтерн. Сталін дав прочитати цей есей Лазареві. Лазар дораджує Сталінові обвинуватити Троцького за його теорію перманентної революції, що це, мовляв, відмінність меншовизму, брак віри у силу і здібність російської революції. Сталін тут же заявив, що це „моя ідея. Моя теорія — соціялізм в одній країні". Це гасло не сходило із шпальт газет довгі роки.

У березні 1925 року Сталін висилає Лазаря в Україну покерувати українізацією твердшою рукою, також провести чистку партії й уряду в Україні. Мета українізації — пояснює автор — влити українську мову в російську: спочатку схилити їх (українців) на свій бік, а потім загнуздати їх. Наказ Сталіна — жодного компромісу. „Ти мусиш реорганізувати українську партію та уряд, зробити чистку, позбутися всіх, хто не є абсолютно льояльний" (стор. 133). Лазар ще в Москві приготував листу, а, що майстер у цьому, почав діяти твердо і рішучо. Сталін вибрав саме Лазаря, бо він знає українську мову. Сталін був певний у його непохитності, знав його заповідь — кінцеві наслідки оправдують будь-які методи.

Колись Лазар був тут, в Україні, в'язнем, а тепер він тут справжній господар, усі мусять його слухати, плазувати перед ним. Пригадує козаків, і почуття помсти наростає. Тепер черга в нього — вимагати.

Найперше він очистить партійний апарат, уряд. Усіх запідозрених у націоналістичних почуттях збудеться в першу чергу.

Найбільший опір ставили Чубар — голова уряду та Шумський — член українського ЦК. Шумський навіть вимагав від Сталіна відкликати Лазаря. Лазар же скаржився, що його критикують тут через ім'я. Залякуючи свої жертви, він часто вигукував: „Антисемітизм!". Чубар і Шумський і були першими жертвами. Щоб поповнити свою листу запідозрених, Лазар створив ще й так зв. „шумськізм", завдяки чому ліквідував інтеліґенцію — усе що виплило під час укранізації. Сталін не помилився у виборі — Лазар виконав і перевиконав завдання.

Приїхавши з України, Лазар зробив ще одне „добре діло" — у дуже грубий спосіб примусив Крупську (дружину Леніна) замовкнути. Тепер він став правою рукою Сталіна. Він — його вуха й очі.

Лазар переконав Сталіна створити при ОҐПУ адміністративну групу для спеціяльного завдання, якій дали назву „Мокрі справи". Лазар, — продовжує автор, — тісно співпрацював із ОҐПУ, копії виготовлених лист посилав до начальника ОҐПУ.

ОҐПУ вірне ідеї: усе, що служить розвиткові комунізму — є моральне. Вони мордують, викрадають, кого вони хочуть, включно й чужинців і на чужій території.

„У 1926 року аґенти ОҐПУ вбивають українського лідера Симона Петлюру, викрадають естонського міністра Адо Бірка, а 1930 році викрадають білоруського лідера Александра Кутєпова". (ст. 155).

Під час колективізації Лазар ще раз в Україні, знову пригадує козаків, яких він вбачав у теперішніх „куркулях". І тут він безпощадний, почував велике задоволення, виселивши 16 сіл у Сибір. Він їде погасити повстання кубанських козаків, які не хотіли (?) обробляти землю. „Або вони будуть робити те, що їм сказано у тих зелених долинах України, або нидітимуть і відморожуватимуть свої чортівські зади в Сибірі" (стор. 166).

Автор визнає, що найбільше потерпіла від найстрашнішого в історії голоду Україна, бо... неврожай і колективізація: згинуло понад два мільйони, також згинуло вісімсот тисяч членів партії, усі противники Сталіна і Лазаря, усі із сунівним минулим, усі, що мали зв'язки з закордоном (але не Лазар і не дружина Молотова, сестра якої в Палестині, а вона переписувалася з нею до 1939 року. Вона теж приятелька Ґ. Меїр).

Продовження буде.

Листопадове свято у Мюнхені

Центральне Представництво Української Еміграції в Німеччині (ЦПУЕН) влаштувало в Мюнхені вже традиційне у нас свято Листопадового Зриву. В неділю, 1-го листопада ц.р., Екзарх для українців-католиків в Німеччині й Скандинавії Владика Платон відслужив у катедральному храмі св. Андрія й Покрови Пресвятої Богородиці архиєрейську Св. Літургію з відповідною проповіддю та Панахидою за поляглих, в якій споминав Слугу Божого Митрополита Андрея та сл. п. полковника Андрія Мельника, спочилих цієї пам'ятної дати у Господі.

Після Св. Літургії відбулась у парохіяльній залі святочна академія, яку відкрив голова ЦПУЕН мгр. А. Мельник привітанням Владики, отців, Сестер, представників наукових і громадських установ і організацій та численних гостей. У короткому слові він наголосив проломове значення Листопадового чину, який саме тому мюнхенська громада щорічно святочно відзначує.

Наступною точкою програми був виступ відомої піяністки Калини Чічки-Андрієнко, яка виконала настроєвий „Прелюд" І. Берковича, а після неї емеритований професор історії університету в Акроні, ЗСА, а тепер професор-гість університету в Гайдельберзі та автор кількох наукових праць про добу гетьмана І. Мазепи, Теодор Мацьків, виголосив змістовну доповідь. Він проаналізував генезу Листопадового Зриву з історичного аспекту та в порівнянні з хронологічним розвитком подій у наших сумежних сусідів. Ця нетрафаретна доповідь була сповнена цікавими думками й історичними висновками та доказувала глибоку ерудицію доповідача.

Черговою точкою був виступ баритона Богдана Шарка, який відспівав героїчну пісню „Україно моя" до слів В. Сосюри, муз. аранж. М. Гнатишина та „Ой, Дніпре" до слів Т. Шевченка, муз. М. Лисенка. Милою несподіванкою був виступ у Мюнхені гостя із ЗСА Курила, якого деклямація безсмертних „Синів" В. Стефаника залишила незабутнє враження.

І знову виступ симпатичної Калини Чічки-Андрієнко із мистецькими композиціями „Думка" і „Марш" В. Барвінського, а після неї деклямація вірша В. Симоненка „Задивляюсь у твої зіниці" у виконанні Ірини Халупи. Жаль, що талановита декляматорка не приготовила іншої поезії, присвяченої Листопадовому Зривові, яких у нашій літературі багато, бо відомий вірш Симоненка у Мюнхені вже неодноразово рецитований. Слідував повторний виступ Богдана Шарка із трьома стрілецькими піснями М. Гайворонського і Р. Купчинського в супроводі К. Чічки-Андрієнко і Р. Купчинського в супроводі К. Чічки-Андрієнко, а саме: „Ой упали сніги білі", „За твої дівчино" та „І снилося з ночі дівчині". Опісля був виконаний національний гимн. На закінчення Владика Платон провів молитву за переслідувану Церкву й релігійно-політичних в'язнів.

Мюнхенець

Українська Православна Парафія

св. Андрія в Блумінґдейл, Ілл.

запрошує на

КОНЦЕРТ
КОЛЯДОК і ЩЕДРІВОК
ХОРІВ

„Байда", *дириґент* Григорій Голик-Голутяк;
Церковний Хор св. Андрія,
дириґент д-р Василь Трухлий

в суботу, 9-го січня 1988 р. о год. 7-ій веч.
в авдиторії проф. Івана Трухлого в Блумінґделі
при 300 Іст Арми Трийл Рд.

Осередок СУМ в Нюарку, Н. Дж.

має шану запросити Вас з родиною на

ТРАДИЦІЙНИЙ
МАЛАНЧИН ВЕЧІР
і
ЗУСТРІЧ НОВОГО РОКУ

в суботу, 16-го січня 1988 року
Заля Українського Народного Дому
140 Prospect Avenue, IRVINGTON, N.J.

Оркестра „Водограй"

Місця при столиках проситься своєчасно замовляти особисто в УНДомі або телефонічно кожного дня від 7-ої до 9-ої веч., тел.: 372-9856

ГАРЯЧИЙ БУФЕТ ВКЛЮЧЕНИЙ.

ШКОЛА КОБЗАРСЬКОГО
МИСТЕЦТВА НЮ ЙОРКУ

повідомляє, що дістала

НАЙНОВІШІ, НАЙКРАЩІ
ЧЕРНІГІВСЬКІ БАНДУРИ

Оголошуємо вписи до нових кляс
гри на бандурі
на чернігівських від 11 літ,
на дитячих від 6-11 літ

Лекції гри на бандурі відбуваються в Ню Йорку, Асторії і в Юніондейл.

Зголошуватись в день або веч. (718) 658-7449

УПРАВА ШКОЛИ

Культурний Центр у Голливуді

Українські культурні центри творять нагоду зустрічів та можливість продовжування національно-культурних традицій, щоб оправдати залишення великою політичною еміграцією рідних земель.

Український Культурний Центр у Голливуді, одному з найдальше висунених поселень на південно-східній Фльориді, є в близькому сусідстві з Маямі Біч, Маямі та Форт Лодердейл, тобто найбільш теплих теренах над Атлянтичним океаном і поміркованим морським кліматом та без особливих сезонових коливань, що доволі сприятливе для людей старшого віку.

У згаданому Центрі, подібно як і в інших скупченнях української спільноти, відбулося „Свято Листопадового Чину". Після відкриття Ма'хайлом Яремком, д-р Богдан Корчмарик у святочній доповіді пригадав найбільш світлі часи історії України та влучно виявив обставини, в яких відбувся зрив 1-го Листопада, тобто перебрання українцями влади у Львові від Австро-Угорської держави. Мгр Богдан Сперкач після в'язки січових пісень при фортепіяні виконував музичний супровід для пісень українського національного хору під проводом Мирона Івашка, де були й сольові співи Ольги Болюх і Осипа Головацького та Ірени Ракуш милозвучна деклямація „Перший Листопад".

Приміщення Центру під час цього свята було заповнене. Тут можна було бачити й знаних осіб з наукового світу української діяспори — проф. Анну Бойцун, проф. Миколу Чировського, організаторів і працівників Української Кредитової Спілки, членів управи Центру й численних мешканців Голливуду, Маямі Біч, Маямі та Форт Лодердейл, а між ними ряд відомих підприємців — фундаторів і меценатів українських наукових інституцій та громадських установ.

Листопадове свято було добре зорганізоване. Рівночасно були роздані запрошення на наступні суспільно-громадські та культурні зустрічі чи розваги в Українському Культурному Центрі, що підтверджує діловий підхід організованої спільноти.

М. П-р

НЕ ЖИДІВСЬКОГО РОДУ

У статті І. Самійленка п.н. „Багатонадійна конференція („Свобода" з 9-го грудня 1987 року) Ореста Ейну і Пешенс Гентворк неправильно зідентифіковано як осіб жидівського походження. О. Ейна виріс в Рочестері, Н.Й., в родині дуже активних громадян. — Ред.

ПОДЯКА

З волі Всевишнього, дня 26-го липня 1987 р.
на 76-му році життя, після довгої тяжкої недуги,
відійшов у Божу Вічність
мій Найдорожчий і Незабутній ЧОЛОВІК

СВ. П.

Ярослав Щербанюк

У цей найбільш прикрий та болючий час в моєму житті, щирі вияви співчуття, теплі слова розради та велика поміч добрих людей дещо злагіднили мій біль, журбу та смуток. Тому хочу цією дорогою усім щиро і сердечно подякувати.

В першу чергу дякую о. пароховi Ігуменові Патрикію Пащакові за уділення Найсвятіших Тайн та відправлення Парастасу за Покійного. Також дуже дякую о. Левові Ґолдейд за відправлення Панахиди, за його гарний спів, який присутні підхопили і разом відспівали Панахиду. Моя подяка о. Лаврентієві Лавринюкові за похоронні відправи, відслуження Святої Літургії, теплі слова про Покійного та відправи на цвинтарі і молитви на Тризні.

Дуже дякую усім, дорогій Рідні, Приятелям і Знайомим, що вшанували пам'ять Покійного в своїх молитвах та своєю присутністю на Панахидах і похоронах.

Сердечне Спасибі усім за численні Служби Божі за спокій Його душі. Зокрема дуже дякую Родині Ярка, тіточним сестрам, братам, що прибули з Канади і далекого полудня на похорони та жертвували прекрасні квіти. Дякую також пп. Гойдишам, пп. Вербицьким і п. Енді за чудові квіти.

Складаю щиру подяку п. судді Б. Ластовецькому, котрий прощав на Панахиді Покійного від кол. Товаришів Української Академічної Гімназії у Львові, за його теплі слова згадки про молоді літа.

Дуже дякую п. М. Галіву за слова прощання від Українського Патріярхального Товариства та від журнала „Патріярхат" після Парастасу. Також дуже дякую п. Я. Пастушенкові за прощальні слова від Т-ва „Рогатинщина" і Т-ва Українських Купців.

Дякую п. Лютому-Лютенкові за слово над могилою Покійного. Моє велике Спасибі д-рові Б. Цимбалістому за теплі слова згадки про Покійного на Тризні, за відвідини у шпиталі і вдома. Сердечно дякую нашому приятелеві д-рові Р. Морозові за зворушливі слова згадки про Покійного. Дуже дякую мистцеві М. Морозові, нашому давньому і дорогому приятелеві за щирі слова прощання на Тризні.

Дякую пані Оксані Луцькій, що так гарно згадала давні часи в родинному домі Покійного та прощала Його від Українського Патріярхального Т-ва.

Тризною вміло і тепло проводив п. М. Галів, за що йому моя щира подяка. В часі довгої недуги Ярка, Його смерти і похоронів я зазнала багато підтримки, помочі та щирого серця від моїх друзів, за що їм моя досмертна вдячність. Не можу перечислити всіх тих добрих людей по імені, але не можу не згадати моїх двох найближчих і найдорожчих приятельок, а саме: пані Христі Навроцької і її чоловіка Юрія і пані Лени Качали. Христя з Юрком були зі мною від першої години мого нещастя, підтримували і розраджували мене, а Лена прилетіла пізніше з Фльориди і була зі мною в останніх днях життя Покійного, під час похоронів та всім занялася і в усім помагала. Я не знаю як я дала б собі раду без тих Дорогих трьох друзів. Хай їм Господь винагородить за це стократно. Дуже щиро дякую пані Олі Масюкевич, котра протягом півтора року, приходила до нас і читала Покійному часописи і журнали по кілька годин денно. Сердечне Їй Спасибі за це та моя велика вдячність.

Почуваюся до особливої вдячности п. М. Галіву, який від початку так довгої хвороби мого Чоловіка, відвідував постійно у всіх шпиталях і кромі того помагав мені і дальше помагає. Це направду велике серце і зрозуміння тяжкого положення другого. Хай Господь винагородить йому стократно. Зокрема дякую йому за таку теплу згадку про Ярка в журналі „Патріярхат". (Ч. 10).

Також багато серця виявив мені д-р В. Ленцик, своїми постійними телефонами із Стемфорду та відвідинами. За що йому моя особлива вдячність. Не менше я вдячна двом гімназійним товаришам д-рові І. Сєрантові і мґрові В. Маґоцькому, котрі постійно відвідували Хворого у шпиталях і підтримували мене в мойому горю. Особливо дякую д-рові І. Сєрантові за його добре серце та його підтримку і поміч досьогодні.

Всім тим, що зложили мені свої співчуття особисто, листовно чи телефонічно я дуже щиро і сердечно дякую.

Всім добрим людям, що зложили датки в пам'ять Покійного дуже щиро дякую. Зложено загальну суму 2.760.00 дол., з того на Патріярший Фонд у Римі — 1,650.00 дол., на пресовий фонд „Патріярхату" — 260.00 дол. (список поміщений в „Патріяхаті" чч. 10 і 11), на Український Музей — 725.00 дол. (список в „Нашому Житті" чч. 9, 10 і 11), на Фонд св. Софії в Римі: д-р О. і З. Баран і п. Ромах 125.00 дол. Моя рідня в Канаді Марія, Степан і Дора Ганаси зложили на церкву в Люрді і на катедру в Оттаві, Канада.

Теж дякую п-ні Люї, власникові похоронного заведення П. Яреми за дбайливе переведення похорону.

Хай Господь винагородить Вас Усіх Своїми щедрими ласками.

Дружина ІРИНА

На порозі...

(Закінчення зі стор. 2)

історії наша руїна носить у собі прикмети народження нашого великого майбутнього. Новий Рік мусимо пройти обновлені серцем, взаємними самодопомогами, братніми зусиллями та ясними спільними перемогами.

Складне сучасне міжнародне положення і грізні події, що грядуть, вимагають від нашого народу бути сильним і незламним. Тому, що сила та міць кожного народу полягає в його організованій, органічній та здисциплінованій національній єдності, під одним своїм авторитетним національним проводом, то про це мусить кожен із нас повсякчасно пам'ятати й дбати, де ми не були б і що ми не робили б. Єднатися треба нам усім без різниці навколо великої української національної ідеї, припинивши всі ідеологічні, групові та партійні суперечки, ворожнечу й боротьбу. Вороги намагаються всіма засобами розбити нас і знищити. Тому не слухаймо ворожих намовлювань і підлещувань, а голосу нашого серця й розуму, нашої совісти й чести, голосу наших славних дідів, що будували українську державу.

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
нашої Найдорожчої
ДРУЖИНИ, МАМИ, БАБУНІ, СЕСТРИ І ТЕТИ

бл. п.

МАРІЇ ЗАКЛИНСЬКОЇ
з дому КОСТИК

будуть відправлені

ПОМИНАЛЬНІ СЛУЖБИ БОЖІ

в таких церквах:

св. Юра, Ню Йорк, Н. Й. — в понеділок, 4-го січня 1988 р. о год. 9-ій ранку;
св. Духа, Гамільтон, Канада — в неділю, 3-го січня 1988 р. о год. 9-ій ранку.

Просимо Рідних, Приятелів та Знайомих про молитви за спокій душі Покійної.

Муж ВОЛОДИМИР з Родиною

Ділимося сумною вісткою, що син Городенської Землі

сл. п.

Ераст Куровицький

відійшов у Вічність дня 27-го грудня 1987 року.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ — в понеділок, 28-го грудня і 29-го грудня 1987 р. в похоронному заведенні П. Яреми в Ню Йорку, Н. Й.

ПОХОРОН відбудеться в середу, 30-го грудня 1987 р. з церкви св. Юра в Ню Йорку, а відтак на український православний цвинтар св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.

•

Клонимо наші голови перед Його світлою пам'яттю та висловлюємо наші глибокі співчуття синам Ярославові з дружиною і дітьми та Зенонові з дружиною і донькою, а також всім рідним.

Земляцтво Городенщина

Ділимося сумною вісткою
з Рідними, Приятелями і Знайомими,
що 26-го грудня 1987 р. відійшла від нас у Вічність

бл. п.

Наталія Каменецька

кол. учителька Української Гімназії у Долині і Державної Гімназії у Станиславові, діячка СФУЖО та Союзу Українок Америки.

ПОХОРОН відбудеться в середу, 30-го грудня 1987 р. в Стоктоні, Кал.

Остаються у смутку:
дочка — АРІЯДНА ТЕРЛЕЦЬКА з мужем ЯРОСЛАВОМ та діти:
ОЛЕГ з дружиною ГАЛЕЮ
та РОКСОЛЯНА з мужем БЕРНАРДОМ
син — ЛЕОНІД з дружиною УЛЯНОЮ
та сини: МАРКО і МИРОН
ІГОР з дружиною ХРИСТЕЮ
і син АНДРІЙ
та ближча і дальша Родина в Румунії і Польщі

•

Замість квітів на могилу датки на українську молодь у Пласті побажані.

У глибокому смутку ділимося сумною вісткою
з Членством ОбВУА,
що 19-го грудня 1987 р. відійшов у Вічність
на 87-му році життя

бл. п. д-р

ІВАН ОЛЕКСИШИН

учасник Визвольних Змагань у рядах УГА, кол. професор геології на Бостонському, Леобенському та Львівському університетах, професор Тернопільської, Львівської і Зальцбурзької гімназій.

Покійний народився 1-го вересня 1901 року у Хренові в Україні.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися у вівторок, 22-го грудня 1987 року.

•

Вельмишановній Родині глибокі співчуття від

Об'єднання був. Вояків Української Армії — Відділ у Філядельфії

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
Найдорожчого
МУЖА, БАТЬКА І ДІДУСЯ

бл. п. декана

Йосифа Адріяна Лукашевича

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

в понеділок, 4-го січня 1988 року

- в Ютиці, Н. Й., в церкві св. Володимира Великого;
- в Рочестері, Н. Й., в церкві св. Йосафата;
- в Елмайрі, Н. Й., в церкві св. Николая;
- в Пен Ен, Н. Й., в церкві св. Михаїла;
- в Ню Йорку, Н. Й., в церкві св. Юра;
- в Оттаві, Канада, в соборі св. Івана Хрестителя;
- в Монтреалі, Канада, в церкві Успення Божої Матері.

До участи в молитвах запрошують:
дружина — НАТАЛІЯ
доньки —
ЗВЕНИСЛАВА з чоловіком ПАВЛОМ
ОКСАНА з чоловіком ЛАВРОМ
внуки —
ХРИСТЯ з чоловіком ЯРЕМОЮ
АДРІЯННА І БОРИС

В ПЕРШУ НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ
ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
нашої Найдорожчої
ДРУЖИНИ І МАМИ

бл. п.

АННИ КУРИЛЯК
з дому МИГАЛЬ

за спокій душі Покійної

будуть відправлені

СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

в дні 12-го лютого 1988 року

- в українській католицькій церкві в Ст. Петерсбурґ, Фльорида, о год. 8-ій ранку;
- в українській католицькій церкві в Норт Порт, Фльорида, о год. 8:30 ранку;
- в Соборі Святої Софії в Римі, о год. 7-ій ранку;
- в каплиці Філії УКУ у Філядельфії, о год. 8-ій ранку;
- в українській католицькій церкві св. Архистратига Михаїла в Торонто, Канада, о год. 8-ій ранку.

Про молитви за душу Покійної просять:
муж — МИХАЙЛО
і син — РОМАН

•

У світлу пам'ять Покійної Анни Куриляк, складаємо 500.00 долярів на Постійний Патріярший Фонд Товариства Свята Софія.

У суботу, 26-го грудня 1987 року,
ненадійно відійшла на Вічну Ватру

бл. п. пл. сен.

Надія Штогрин

член 8-го Куреня УПС ім. Гр. Орлика і член Пластової Станиці у Гемпстеді, Н. Й.

•

Курінна Старшина Орликівського Братства та Станична Старшина у Гемпстеді висловлюють щирі співчуття мужеві Юрієві і Родині.

Замість квітів на свіжу могилу невіджалуваної Подруги складаємо 50 дол. на пластові видання.

Курінь Орликівців — **Станична Старшина**

Ділимося сумною вісткою
з Родиною, Приятелями і Знайомими,
що у Філядельфії, Па. у п'ятницю, 25-го грудня 1987 р.
у вечірніх годинах відійшов у Вічність по довгій і тяжкій недузі на 86-му році життя
наш Найдорожчий
МУЖ, БАТЬКО, ДІДО І ПРАДІД

бл. п.

ЮРІЙ АННЮК

кол. вояк УГА,
нар. в с. Жураки, Станиславівської обл.

ПАНАХИДА в середу, 30-го грудня 1987 р. о год. 7.30 веч. у похоронному заведенні Насевичів при Tabor Rd., Філядельфія, Па.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ у четвер, 31-го грудня 1987 р. о 9-ій год. ранку в українській католицькій церкві св. Михаїла, а відтак на український католицький цвинтар св. Марії на Факс Чейс, Па.

Залишені у глибокому смутку:
дружина — АНТОНІНА
син — БОГДАН з дружиною ГАЛИНОЮ
внучка — РОКСАНА
правнук — ОЛЕКСАНДЕР
брат — ІВАН з родиною
сестра — ЮСТИНА з родиною в Україні
шваґерка — ЛУКАВСЬКА з мужем
Дальша Родина в Україні і Польщі

•

Замість квітів просимо складати пожертви на будову церкви св. Михаїла.

БРИТАНСЬКА ФОТОРЕПОРТЕРКА Крис Ґреґорі заявила журналістам, що її мужа напевно вбили афганські комуністи, як тільки він прибув на їхню територію. Ґреґорі підкреслила, що вона буде працювати в напрямі викриття афери вбивства і знайдення правдивих вбивць. Її муж Еді Кширковяк мав на меті накрутити в Афганістані фільм про боротьбу антикомуністичних повстанців муджагедінів проти совєтської окупаційної армії.

ПОВІДОМЛЕННЯ
Членам і Відділам УНСоюзу

Повідомляємо Членів і Відділи УНСоюзу, що з уваги на закінчення року, Головна Канцелярія УНСоюзу мусить замкнути рахунки та здепонувати у банках гроші, одержані від Відділів.

не пізніше, як вполудне 31-го грудня 1987 року

Гроші, прислані пізніше вже не зможуть бути зачислені на 1987 рік. З уваги на це, закликаємо всіх Членів УНСоюзу заплатити вкладки, платні в цьому місяці, якнайскоріше, а всі Відділи УНСоюзу вислати розчислення і гроші так скоро, щоб вони наспіли до Головної Канцелярії не пізніше як у ЧЕТВЕР, 31-го ГРУДНЯ 1987 року до полудня.

Звертається увагу на те, що Відділи, які спізняться з присилкою вкладок, будуть подані як довжники в річному звіті.

Головна Канцелярія УНС

ДАТОК ДЛЯ КОМІСІЇ ПРОСЛІДЖЕННЯ ВЕЛИКОГО ГОЛОДУ В УКРАЇНІ

Як відомо, конгресова Комісія для прослідження причин і наслідків Великого голоду в Україні в 1932-33 роках закінчує свою працю і в 1988 році опублікує свій рапорт. Але на це потрібно додаткових фондів. УНСоюз виасигнував на закінчення праці комісії 10,000 дол. і звертається до всіх своїх Відділів, членів і громадян доброї волі помогти комісії завершити свою працю. Датки можна відтягати від податку.

Я, ...

адреса ....

....

В прилозі посилаю чек на суму $ .... як даток, щоб комісія могла закінчити свою працю прослідженъ Великого голоду в Україні.

Дата ....

Підпис ....

Слати до:
Commission on the Ukraine Famine
1111 20th Street, N.W., Suite 537, Washington, D.C. 20579

У Москві...

(Закінчення зі стор. 1)

сказав Ленін", — оправдувалася жінка, коли її провадили до міліцейського авта. Ще одна жінка була збита на засніжений асфальт двома здоровенними молодцями. Її також відвели під руки до авта.

Коли кореспондент пресового агентства Ассошієйтед Пресс Джан Тор Далберґ хотів дізнатися прізвища старшин міліції, які били і штовхали до авта заарештованих, один зі старшин сказав, що заарештовані порушили громадський порядок. Він не відповів на запитання, чи пацифісти будуть притягнені до відповідальности, чи їх відпустять.

Якщо у Москві демонстрація не відбулася, то в Ленінграді вісім осіб все таки заявили протест проти окупації Афганістану. Видавець незалежного політичного журналу „Слово" Анатолій Дубков сказав західнім репортерам: „Вісім демонстрантів зібралися о 3:30 біля Казанського собору. Вони мали плякати 'Верніть наших дітей живими з Афганістану!' і 'Виведіть війська з Афганістану!'. Міліція вимагала, щоб демонстранти опустили плякати. Коли ті не послухали, міліціонери сказали, щоб демонстранти пішли з ними у відділ міліції". За словами А. Дубкова, демонстранти послухали.

Як згодом стало відомо, в цей день у Москві та Ленінграді було заарештовано біля 30 осіб, які демонстрували проти окупації Афганістану.

Відсвятковано Першого листопада

У неділю, 15-го листопада ц.р., Об'єднані організації міста Маямі і Відділ УККА Південносхідньої Фльориди відзначили 1-го литопада в українському культурному Центрі міста Голливуду.

Свято започатковано відспіванням американського гимну українською мовою українським національним хором під дириґентурою Мирона Івашка і при акомпаньяменті мґра Богдана Сперкача.

Михайло Яремко, голова місцевого Відділу УККА, у своєму вступному слові наголосив важливий клич для українського народу, залишений Визвольними змаганнями, а саме „не схиляти вниз прапору волі, а нести його високо аж до переможного кінця, коли знова на ратушах міст Львова і Києва повіватимуть синьо-жовті прапори".

Святочну доповідь виголосив д-р Богдан Корчмарик. Прелеґент пов'язав у своїй доповіді події 1-го листопада 1918 року зі славним минулим Галицької замлі за княжих часів та козацької доби і сказав, що та пов'язаність доказує глибоку і неперервану істину українськости західніх земель; помимо пізнішого поневолення, що західній українець „вперто жив" на своїй землі, помимо всіх противенств, навіть за австрійських часів та за польської окупації.

Західнім українцям, а особливо Січовим Стрільцям, згодом приходилося чотири роки кровавитися на чужих фронтах аж з упадком Австро-Угорської монархії прийшло до Листопадових днів і повіяв врешті вітер волі.

Листопадовий чин набрав тим великого значення, бо він доказав живучість і бажання свободи на будуче, хоч все ж таки українська державність на Заході була тісно пов'язана із 22 січня 1918 і 1919 років у Києві, однак не проіснувала довго.

Мгр Б. Сперкач на фортепіяні виконав в'язанку пісень Січових Стрільців, зворушивши деяких слухачів до сліз.

Деклямацію „Перший Листопад" С. Черкасенка виголосила Ірена Ракуш з великим відчуттям і запалом.

„На могилу 359 лицарів" М. Битинського рецитувала Іванка Яремко і в цей спосіб віддала поклін лицарям в нерівному бою під Базаром, що був теж частиною визвольних змагань.

Український хор проспівав „Коли ви вмирали", муз. М. Гайворонського, слова О. Олеся: „Гайдамацька пісня", арр. К. Стеценка; „Вилітали сизі орли", арр. М. Гайворонського з участю сольоспіву Ольги Болюх; „За рідний край", муз. М. Гайворонського, сл. Р. Купчинського і „Виростеш ти, сину", муз. П. Майбороди, сл. С. Симоненка, гарм. С. Стельмащук з участю сольоспіву Осипа Головацького.

Українським національним славнем закінчено свято Листопадового чину.

Петро Ванаш

Стежками пілігримів

Ми, новітні мандрівники, що причалили кілька десятків років тому на цю вільну землю Вашінґтона в пошуках свободи почитання Бога та людських прав, донині задержали свою дорогу віру та рідні традиції.

Однак не можемо відсепаровуватися у своєму вузькому ґетто та відрікатися від всього, що американське, бож ця Америка не менше наша, як ірляндців, італійців чи німців, бо ні одні, ані другі чи треті не відкрили її. Тож необхідно нам брати участь у громадському американському житті, а передовсім наша молодь повинна включитися в американське політичне життя. І під кутом такого пункту зору наші громади прийняли звичай святкування Дня Подяки. Поминаючи його історію, що сягає початків XVII століття та перших поселенців-пілігримів, ми не менше маємо бути вдячні Богу, що зволив нам тут поселитися. Тож нічого дивного, що ми адоптували такий гарний звичай цієї країни.

А вслід за цим наша парафія Пречистої Діви Марії у Норт Порті на Фльориді гідно відсвяткувала цей день, починаючи благодарственною Службою Божою, а закінчуючи традиційним обідом з індика.

Смачний обід, що, як звичайно, приготовило наше Сестрицтво, притягнув понад 120 осіб. А учасники його не тільки мали нагоду гарно святкувати, але скористали після обіду з доповіді інж. Олександра Пришляка, голови Патріярхального Товариства на Америку. У змістовній доповіді він поділився враженнями від участи представників мирянського руху у Ватикані 29-го вересня ц.р. під час закінчення синоду наших ієрархів та ознайомив присутніх зі станом Української Католицької Церкви під сучасну пору. Присутній на залі Володимир Тисовський колишній співак Капелі Бандуристів Григорія Китастого, показав свою світлину з Папою Іваном Павлом II, який йому, як одному із членів мирянського руху, присвятив спеціяльну увагу.

Ще однією атракцією цього дня було відзначення 92-річчя уродин нашої парафіянки Варвари Ґроховської, яка ще перед Першою світовою війною приїхала сюди з Бережанщини молодою дівчиною. Треба направду подивляти її фізичний і умовий стан. Як зазначив о. парох Омелян Наконечний, вона напевно зберігала четверту заповідь „Шануй отця і матір твою..." і тому вже тут, на землі, вона втішається життям у повному здоров'ї.

Василь Самофал

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

П'ЯТНИЦЯ, 1-го СІЧНЯ 1988 р.

Трентон, Н. Дж. Загальні річні збори Т-ва Запорозька Січ 245 Відд., о 2-ій год. по пол. в залі УНДому при 477 Jeremiah Ave. Порядок зборів: звіт уступаючої Управи і вибір нової Управи на 1988 рік. Після зборів перекуска і колядування. — І. Бойчук, гол., М. Мартиненко, секр.

Виставка...

(Закінчення зі стор. 2)

Д. Савка: „Квіти".

беку, ми оглядали архітектурні пейзажі Оттави її пензля і дивувалися її швидкому мистецькому ростові.

Д. Савка мала вийняткове щастя стати учeницею одного із найкращих наших малярів-пейзажистів — Михайла Мороза. Саме під його рукою — ріс і розвивався малярський талант мисткині, її манера і довершеність стилю.

Пригадую з різних джерел і зустрічів деякі думки і слова Михайла Мороза. Мистець часто твердив, що маляр може схопити й увіковічнити на полотні багатство кольорів, гармонію барв і ліній та інші вальори краси візуального об'єкту чи сукупности об'єктів — лише з натури, з природи, а ніколи з фотографії, хоч би і багатоколірної. Бо, саме в природі діє сонце — джерело не тільки світла, але й життя. Там діє також перспектива й інші фактори, і ми щиро їх сприймаємо і відтворюємо їх. Крім того — природа не знає фальшу, не знає суроґату, підмінки. Природа щиро і простодушно пропонує себе мистецтву. А він, шляхом ескізів, реєструє, схоплює на полотні ту велику гармонію кольорів, ліній, відтінків і тонів у своїх композиціях.

Про це і про багато дечого іншого — часто велися розмови між учителем Михайлом Морозом і студенткою Дарією Савкою.

Але крім знання і раціонального розуміння норм і законів малювання є ще щось значно важливіше: це творче, інтуїтивне відчування краси, творча інтуїція: відчування, чому треба саме так малювати, а не інакше. І саме, завдяки цій рисі, цій індивідуальній творчій інтуїції — добрі учні великих майстрів, засвоївши основні норми тої, чи іншої техніки малювання — ідуть звичайно таки своїми власними шляхами творчого себевияву.

Саме, цю властивість ми й помічаємо у картинах Д. Савки: якась, неначебто синтеза: кольористичного експресіонізму запозиченого нібито від М. Мороза, — але поряд із тим — у мисткині знаходимо також і ніжне, ліричне наснаження полотен, ліризм, який не все властивий Морозові. Це один із доказів на те, що не зважаючи на своєрідну „супремацію" свого великого майстра, Д. Савка зберегла свою власну творчу індивідуальність і все більш упевненими кроками прямує своїм самостійним шляхом мистецької творчости.

І врешті — ми ще раз заглянемо у минуле, щоб ще раз підтвердити нашу думку про те, що тут, між нами, нині є люди ренесансової епохи — мистці обдаровані Богом не одним-двома, але багатьма талантами.

Протягом багатьох років Д. Савка колись із покійним уже Богданом Білошевським, а потім Євгеном Костюком — вела у Монтреалі дитячий і юнацький театр „Веселка", поставивши на сцені кількадесят п'єс і творів для дітей і молоді.

Декорація сцени і костюми — це конечні атрибути кожного театру. І саме на тому полі, з конечности, чи з покликання Д. Савка змушена була проявити свої таланти. Мисткиня вже від яких 20-ти років дуже уважно і послідовно працює над українськими стильовими історичними одягами, а найбільше над одягами з княжої доби України. Крім використання на сцені — ці одяги вже не раз виставляли на різних виставках і показах українського історичного одягу у Монтреалі, а останньо у місті Ляшіні у Квебеку, де була влаштована прекрасна виставка 18-ти одягів українського княжого двору з княжим почотом, дружинниками, боярами, літописцем, тисяцьким, тивунами, челяддю та іншою знаттю і взагалі персонажами княжої України. У колекції Д. Савки призбиралося приблизно 30 таких історичних одягів і варто було б з приводу Ювілею Тисячоліття Християнства України показати ці одяги ширшим колам української і неукраїнської громадськости в науку і для естетичної насолоди.

Наша мисткиня, крім майстерности в образотворчому мистецтві, також знаменитий майстер кулінарії, і ми переконані, що під час сьогоднішнього вернісажу — численні присутні матимуть нагоду передсвідчитися в тому.

Закінчуючи, нам приємно відмітити той факт, що чоловік пані Дарії, інженер Ярема Савка і діти з великим вирозумінням і ентузіязмом все ставилися до творчих зусиль своєї дружини і мами та їй допомагали.

Отак, на наших очах росте і утверджується новий мистецький талант. І хоч насувається вже осінь, але, подібно, як квіти-айстри — так і талант мисткині барвисто розквітає. А ми, споживачі мистецьких цінностей — напевно користатимемо з естетичних плодів праці Д. Савки. Дай Господи, щоб ми ще довгі роки любувалися продуктом вашої творчої мистецької праці. Щасти вам Боже на все найкраще! — закінчив своє слово мґр Орест Павлів.

Прекрасна осіння погода, престижове місце виставки (в Державних архівах Канади), високомистецьке оформлення запрошення на виставку і знаменита організація виставки (в чому — велика заслуга Пластової Станиці в Оттаві) — все це разом притягнуло на виставку поверх дві сотні української і неукраїнської публіки не тільки з Оттави, але і з Монтреалю, з Торонто і з Кінгстону. Хоч виставка тривала лише два дні — вона залишила дуже приємні і глибокі враження у всіх відвідувачів.

Відсвяткують Богородичний ювілей в Колекції Української Маріяни у Дейтоні

В рамках епархіяльних відзначень Тисячоліття Хрищення України та віддання українського народу під покров Пресвятої Богородиці, дієцезії Парма, Огайо, заплящовано ювілейні святкування цієї події в університеті Дейтон, Міжнародному Інституті Марійних дослідів, Марійній бібліотеці на день 18-го червня 1988 року.

До програми входитимуть чотири відчити (два рано і два по полудні) на теми історично-релігійні, іконографічні та літературні, пов'язані з обома ювілеями. Одночасно рішено влаштувати виставу в університетських галеріях українських ікон та модерного Марійного мистецтва. Бажають долучити музичне оформлення однієї із Богослужб, як Вечірня, Акафист, Молебень або частин з Служби Божої чи Марійні пісні, залежно від можливості приїзду гостюючого хору або під режисерією місцевого університетського музичного департаменту.

В суботу увечорі, 18-го червня, відбудеться вечеря на запрошення, які розішлють негайно після Різдва. Гостем-бенефактором буде архиєпископ Сінсінаті Даніел Пілярчик, який підтримує КУМ та її діяльність. Когосподарем свята є Владика Роберт.

Радіємо з приводу рішення Комітету святкування Тисячоліття відбути врочистості на терені Міжнародного Інституту Марійних Дослідів, Марійної Бібліотеки та університету Дейтон. МІМД — це філія понтифікального університету в Римі — Маріянум, із його унікальною і престижевою бібліотекою-архівом тут у Дейтоні. Головним завданням Інституту, з його повною академічною діяльністю, правами та публікацією є прослідження впливу Богородичного культу на розвій культур та творчості людства впродовж християнської доби. Це офіційний речник Церкви в Римі з його екуменістичними зв'язками усього світу.

При цьому Інституті небуденним провидінням вдалося започаткувати одиноку окрему Колекцію Української Маріяни, що охоплює так же само усі аспекти культурно-релігійного життя українського народу. Заіснували прихильні приятельські відносини з місцевим та міжнародним персоналом Риму, Швайцарії, Німеччини, Франції, країн Азії, Південної та Північної Америк.

Згідно з новим зворотом студій для східнього християнства, його мистецтва, зацікавлення до наших справ зростає. Інститут готовий публікувати й прослідкувати аспекти української Маріології. Зацікавлений й готовий прилучитися до святкувань нашого Тисячоліття та проголошення Пресвятої Богородиці покровителькою українського народу згідно з останнім висловом св. Отця: „...Хрищення Руси-України є не тільки нагодою для Української Церкви для відзначення, але радше святкування всієї католицької Церкви". Готові відкрити залі для дискусій, лекцій, конференцій, вистав, концертів, релігійних імпрез та широкі сторінки своїх наукових публікацій.

Цей офіційний і престижевий речник Церкви підтримує безпосередній контакт з усіми закутками світу і є для нас неповторною нагодою й засобом доступу до арени світу й мусимо дивитись, щоб її не вихопив нам із рук хтось інший... Тільки від нас самих залежатиме, як ми зумієм використати його. Котрі наші інституції, науковці, мистці нав'яжуть належні контакти для наших цілей.

Тут бажаємо висловити подяку усім тим, що розуміють вагу та підтримують проєкт КУМ. Головними меценатами є наші Владики Іннокентій, Роберт та Василь (Саскатун) і Митрополит Максим з Канади. Громадяни та інституції теж щедро допомагають своїми працями та фінансами, як Петро Лагола, д-р Микола Ценко, Лямпіки, Мандрусяк, Александра Шпиталь, о. К. Тимочко з Брізбену, Австралія, Марійські Дружини, фінансові кооперативи тут і в Канаді.

Згадуємо з радістю, що зав'язується група громадян з метою створити незалежний постійний Марійний фонд при Інституті, з окремим статутом та проводом, який ентузіястично започаткував Іван Сарвадій, Чикаго, даруючи ініціятивну пожертву в сумі 20,000 дол. та закликаючи інших до наслідування й активної співпраці в цьому напрямі.

Мистці теж докладають щедрих пожертв своїми творами для збагачення колекції, між якими головним меценатом є проф. Михайло Дмитренко, який своїми постійними працями та пожертвами підтримує наш проєкт.

З цією нагодою звертаємось із закликом до усіх мистців взяти участь в ювілейній виставці у Дейтоні, репрезентуючи їхню Марійну творчість. До усього громадянства прохання прибути до Дейтону на врочистості й задемонструвати нашу відданість Марійному культові, народній традиції та єдності.

Для цього сприяє обставина, що літом на кемпусі будуть до диспозиції модерні, вигідні й дешеві приміщення для відвідувачів.

Докладні інформації будуть подані ще раз у пресі та додані до офіційних запрошень, які розішлемо негайно по Різдвяних святах.

Колекція Української Маріяни при МЛ

ПІСЛЯ КІЛЬКОХ років інтенсивних намагань Міська управа Ню Йорку вкінці переважаючою більшістю голосів — 30-1 — одобрила законпроєкт проти куріння. Цей законпроєкт забороняє курити чи радше обмежує курення в комерційно-торговельних місцях, у великій частині закритих публічних приміщень, включаючи крамниці, ресторани, школи, закриті спортові арени і таксі. У деяких випадках курити дозволятиметься тільки в окремо для цього відділених місцях. Порушники можуть бути покарані гривною до 500 дол.